

Plenum

Torsdag 3.9.2020 kl. 16.02—17.26

2.3. Muntlig fråga om övervakningen av äldreomsenheterna (Päivi Räsänen kd)

Muntligt spörsmål MFT 96/2020 rd

Muntlig frågestund

Talman Anu Vehviläinen: Nästa fråga, ledamot Räsänen.

Debatt

16.50 Päivi Räsänen kd: Arvoisa rouva puhemies! Korona-aikana vanhustenhuollon yksiköistä on tullut suljetumpia, ja monilla on huoli läheistensä hoidon tasosta. Vanhustenhoidon valvonnassa on pahoja puutteita, ja myös omavalvonta ontuu. Omaisillahan on ollut usein merkittävä rooli epäkohtien esiin tuomisessa, ja tässä hiljattain uutisoitiin myös, että kaupungit tarkastavat kyllä yksityisiä vanhusten hoivataloja mutta laiminlyövät oman sa. Esimerkiksi Suomen suurimmista kunnista yli puolet ei vuoden 2015 jälkeen ollut tehnyt ainoatakaan virallista tarkastuskäyntiä omaan hoivayksikköönsä.

Kysynkin ministeriltä, millä tavalla tähän vanhustenhoidon yksiköiden valvontaan aiotaan puuttua. Tarvitaan sekä tätä viranomaisvalvontaa [Puhemies koputtaa] mutta myös hoiva-alan työntekijöille aitoa mahdollisuutta ilmoittaa epäkohdista.

16.52 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä kiitän edustaja Räsästä tästä kysymyksestä, koska me olemme liian vähän tänä korona-aikana puhuneet siitä, miten ihmiset saavat vanhusten ympärivuorokautisessa hoivassa asianmukaista ja hyvää ja laadukasta hoitoa. Tämän koronakeskustelun rinnalla on olemassa yhä epäkohtia, joihin meidän pitää pystyä yhteiskunnassa myöskin puuttumaan.

Eduskunnan tekemät toimet vahvistavat edelleen valvontaa, ja on aivan selvää, että tämä omavalvontakysymys ei koske vain valvontaa yksityisen palveluntuottajan näkökulmasta vaan se koskee koko sektoria. Sillä ei ole väliä, onko palveluntuottajana julkinen, yksityinen vai kolmas sektori. Kaikkia koskevat samat pelisäännöt. Suomessa meidän täytyy luottaa siihen, että me annamme hyvää hoitoa kautta koko linjan. Siltä osin tämän työn vanhusten hyväksi täytyy jatkua kaikin tavoin, ja tämä uusi, olemassa oleva ja tuleva lainsäädäntö nimenomaan vahvistaa tätä valvonnan merkitystä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Pyydän niitä edustajia, joka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan.

16.53 Päivi Räsänen kd: Arvoisa puhemies! Nostan esiin huolen myös siitä, kun eri puolilla Suomea on tämän koronaepidemian vuoksi ryhdytty käymään läpi muun muassa hoi-

Punkt i protokollet PR 107/2020 rd

vakodeissa näitä ikäihmisten hoitosuunnitelmia ja hoidon rajoituksia. Keskusteluissa lääkärit ovat tuoneet esille esimerkiksi ehdotuksia elvytyskielloista. Suostumuksen antaneiden vanhusten potilasasiakirjaan on kirjattu, että puhelinkeskustelussa olisi sovittu elvytyskielto eli tämä DNR, mutta on käynyt ilmi, että monet elvytyskieltoon suostuneet, tämän merkinnän saaneet vanhukset eivät ole ymmärtäneet, mistä todellisuudessa on kyse, tai sitten omaisten kanssa ei ole käyty riittävää vuoropuhelua ja keskustelua.

Kysynkin teiltä, ministeri, miten aiotte puuttua tähän, että valvonta toimii myös näitten hoitosuunnitelmien toteuttamisessa ja että esimerkiksi elvytyskielloista päätettäessä, jotka ovat ihmisen kannalta [Puhemies koputtaa] elämän ja kuoleman kysymyksiä, näitä Valviran ohjeita myös noudatetaan.

16.54 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies, mahdollisuudesta vastata. Tämä kysymys oli todella akuutti silloin kevään aikana, ja viittaatte niihin keskusteluihin, joissa myös sosiaali- ja terveysministeriö joutui evästäämään kenttää siitä, että mikä tahansa peli ei nyt vetele. Se on ihan aidosti näin. Siltä osin minusta huoli on siinä aiheellinen, että myöskään syksyn aikana ei tällaisia yllälyöntejä tapahdu. Tältä osin tarkkailemme tilannetta.

Mitä tulee Valviran resursseihin, niin on aivan selvää, että me saamme nyt hiukan kasvatettua resursseja tämän valvonnan osalta, mutta on kuitenkin sanottava, että kyllä meillä on minun mielestäni liian vähän myöskin niitä henkilöitä, jotka virkavelvollisuutenaan vahtivat sitä, että ihmiset saavat tässä maassa hyvää hoitoa, ja se koskee myös Valviran resursseja. Siltä osin parantamaan päin pitää mennä myös tässä ohjauksessa ja valvonnassa, ja erityisesti valvonnassa on vielä parantamisen varaa. Ohjata yritämme, ja tietysti myös sote-uudistus tuo sitten aikanaan tulosta siinä, että hartiat kun levenevät, niin sitä kautta [Puhemies koputtaa] ohjattavia on järjestäjän näkökulmasta vähemmän.

16.55 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Tämä kysymys vanhustenhoivasta oli erittäin arvokas — hienoa, että se tuli opposition puolelta — erityisesti sen vuoksi, että meillä on nyt hallitus, joka ensimmäisen kerran 25 vuoteen ohjelmassaan on vahvasti ikäihmisten puolella, ja monia uudistuksia ollaan tässä oltu tekemässäkin mukaan lukien tämä hoitajamitoitus ja mukaan lukien vanhusasiavaltuutettu.

Yli 75-vuotiaista ihmisistä 90 prosenttia asuu kotona, ja näistä yli 75-vuotiaista 75 prosenttia ei käytä lainkaan mitään julkisia vanhuspalveluja. Nyt tässä koronatilanteessa me olemme kuitenkin antaneet ohjeistuksia, että ikäihmiset ovat kotona eristyksissä, ja on aivan selvästi nyt kodissa asuvilla ikäihmisillä tarvetta siihen, että he olisivat tietoisia niistä julkisista palveluista, mitä on saatavilla. Eli mitä hallitus tulisi tekemään sen suhteen, että selkeämmin ikäihmiset olisivat tietoisia siitä, mitä palveluja heillä on mahdollisuus saada yhteiskunnalta? Selkeästi tämä yksinäisyys on keskeinen kansantauti tällä hetkellä ikäihmisillä.

16.56 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin on hyvä todeta heti alkuun, että nämä koronavirustoimet, joita viranomaiset suosittelevat kaikkien suomalaisten noudatettaviksi, ovat tällä hetkellä suosituspohjana kaikille samat, eli siltä osin haluan todeta, että meitä kaikkia koskee tällä hetkellä nämä samat hygieniasäännöt ja sillä me myöskin voimme koronan vastaisessa taistelussa saada jo paljon aikaan.

Punkt i protokollet PR 107/2020 rd

Nyt on tärkeää voimistaa tässä suvantovaiheessa nimenomaan myöskin iäkkäiden ihmisten jaksamista, ja sitä kautta nämä toimet, joita ollaan tehty myöskin budjetin raamin vahvistamiseksi siinä, että kunnilla olisi resursseja pitää myöskin ikääntyvästä väestöstä huolta, on tosiasiaa myöskin sitten kirjoihin ja kansiin laitettu. Tältä osin on tärkeää, että me pystymme palvelemaan ihmisiä siinä, että aidosti annetaan myös palveluohjausta, ja se sisältyy tähän vanhuspalvelulain ykkösvaiheen [Puhemies koputtaa] uudistuksen isoimpaan sisältöön, ja kakkosvaihe on tulossa juuri niille, jotka eivät vielä päässeet [Puhemies koputtaa] ympärivuorokautisen hoivan puolelta näiden palveluiden [Puhemies koputtaa] parannusten piiriin.

16.57 Pekka Aittakumpu kesk: Arvoisa rouva puhemies! On hienoa kuulla, miten vanhustenhoitoon kiinnitetään huomiota ja vanhustenhoivaa monella tavalla parannetaan niin laitoshoidon kuin kotihoidon osalta, ja myöskään emme voi unohtaa omaishoitoa, joka on erittäin tärkeä ja yhä tarpeellisempi kaikkialla Suomessa.

Samalla haluaisin, arvoisa puhemies, kiinnittää huomiota siihen, että meille on tullut eri puolilta Suomea viestiä siitä, että myöskin lapsiperheiden tilanne on monelta osin hyvin hankala ja korona-aika on haastanut perheitä monella tavalla niin palveluiden saatavuuden kuin toimeentulonkin suhteen. Haluaisin kysyä hallitukselta: millä tavalla lapsiperheitä pyritään tukemaan tässä tilanteessa esimerkiksi ensi vuoden budjetilla?

16.58 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru: Arvoisa puhemies! Kyllä me olemme myöskin vaikean kysymyksen äärellä tämän koronavirusepidemian pitkittyessä siinä, kuinka ihmiset jaksavat. Se ei koske vain ikäihmisiä ja heidän toimintakykyään, vaan olen huolissani myöskin perheiden jaksamisesta ja perheiden toimintakyvystä, siitä, että meillä suomalaisissa perheissä voitaisiin hyvin myöskin tämän kriisin keskellä. Osa vanhemmista on jälleen etätöissä, niin kuin tiedämme, ja tämä kriisi pikemminkin uhkaa paheta, kun katsotaan niitä kartoja, joilla oranssina ja punaisena Eurooppa hehkuu. Siksi myöskin terveyspoliittiset toimet ovat tärkeitä tämän talouden ison kuvan kannalta, koska jaksamisen ongelmat maksavat meille viime kädessä todella paljon. Siksi hyvinvointipoliittiset panostukset ja taloudelliset panostukset, jotka on perheiden arjen eteen tehty tänä korona-aikana elvytystoimina, ovat tärkeitä näyttöjä myös siitä, että meidän pitää pystyä tukemaan perheitä yhä enemmän ja siirtymään [Puhemies koputtaa] sinne ennaltaehkäisevämpään suuntaan.

Frågan slutbehandlad.

Riksdagen avslutade den muntliga frågestunden.